

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 57/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 9 päivänä huhtikuuta 2014 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 22/2014 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 22/2014 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Timo Kerttula, sisäministeriö
- oikeusasiamiehensihteeri Mikko Eteläpää, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
- lainsäädäntöneuvos Marietta Keravuori-Rusanen, oikeusministeriö
- hallitusneuvos Tuomo Knuuti, työ- ja elinkeinoministeriö
- poliisijohtaja Seppo Kolehmainen, Poliisihallitus
- neuvottelupäällikkö Jyrki Sinkkonen, Palvelualojen ammattiliitto PAM ry
- toimitusjohtaja, varatuomari Mikael Söderlund, Suomen Turvaurakoitsijaliitto ry
- lakimies, varatuomari Roger Lehtonen, Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry

- puheenjohtaja Jarmo Mikkonen, Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry
- toimitusjohtaja Timo Rasimus, Turva-alan yrittäjät ry
- professori Olli Mäenpää.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- tietosuojavaltuutettu
- liikenne- ja viestintäministeriö
- sosiaali- ja terveysministeriö
- korkein hallinto-oikeus
- Valtakunnansyyttäjänvirasto
- Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV)
- Tulli
- keskusrikospoliisi
- Itä-Suomen aluehallintovirasto
- Itä-Suomen yliopisto
- Poliisiammattikorkeakoulu
- Suomen Kuntaliitto
- Helsingin kaupunki
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
- Kaupan liitto
- Palkansaajajärjestö Pardia ry
- Finanssialan Keskusliitto FK ry
- Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
- Poliisi-, ulosotto-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry
- Satamaliitto ry
- Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry
- Turvallisuusalan ammattiliitto ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki yksityisistä turvallisuuspalveluista. Laki korvaisi nykyisen yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi muutoksia poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annettuun lakiin sekä eräisiin muihin lakeihin.

Esityksen pääasiallisena tavoitteena on yksityisiä turvallisuuspalveluita koskevan sääntelyn selkiyttäminen. Yksityisiä turvallisuuspalveluita koskeva lainsäädäntö ehdotetaan keskitettäväksi yhteen lakiin. Laki käsittäisi vartijoita, järjestyksenvalvoja ja turvasuojaajia koskevat säännökset. Laki järjestyksenvalvoijista samoin kuin muissa laeissa olevat järjestyksenvalvojan asettamista koskevat säännökset ehdotetaan kumottaviksi.

Järjestyksenvalvojat toiminta ehdotetaan säädettäväksi luvanvaraiseksi eräin poikkeuksin. Myös turvasuojaustoimintaa ehdotetaan tietyiltä osin luvanvaraiseksi. Vartioimisliiketoiminta pidettäisiin edelleen luvanvaraisena.

Ehdotettu laki käsittäisi säännökset turvallisuusalan elinkeinoluovasta. Lupa olisi yhteinen

kaikille luvanvaraisiksi ehdotetuille yksityisen turvallisuusalan elinkeinoille. Erillisestä vartioimisliikeluvasta luovuttaisiin. Turvallisuusalan elinkeinoluovasta koskevat säännökset vastaisivat kuitenkin pääosin nykyistä vartioimisliikelupaa koskevia säännöksiä.

Järjestyksenvalvojan asettamisoikeutta esitetään vähäisessä määrin laajennettavaksi. Lisäksi vartijoiden ja järjestyksenvalvojen toimivaltuuksia ehdotetaan täsmennettäväksi. Vartijalle esitetään muun muassa oikeutta vapauttaa rikoksen perusteella kiinniotettu henkilö eräin edellytyksin.

Poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että poliisilaitokset voisivat antaa toimeksianton laissa tarkoitettujen vartijan tehtävien suorittamisesta myös turvallisuusalan elinkeinoluovan haltijalle erityisten tarkoin rajattujen edellytysten täytyessä. Tehtävissä voitaisiin käyttää vartijaksi hyväksytyjä henkilöitä, jotka olisivat saaneet erityiskoulutuksen tehtävään.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Uudistuksen tavoitteet

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (282/2002) on tullut voimaan 1 päivänä lokakuuta 2002 (HaVM 24/2001 vp). Mainitulla lailla on kumottu vuoden 1983 vartioimisliikelaki ja sitä ennen vartioimisliiketoimintaa on säännelty vuonna 1944 annetulla asetuksella vartioimisliikkeistä.

Voimassa oleva laki yksityisistä turvallisuuspalveluista on osoittautunut sisällöllisesti onnistuneeksi, eikä sen soveltamisessa ole ilmennyt suuria ongelmia. Yhteiskunnassa tapahtuneen kehityksen vuoksi on kuitenkin ilmennyt seikko-

ja, joiden vuoksi lainsäädännön kokonaisvaltainen uudistaminen on tullut ajankohtaiseksi.

Suurimpana nykyisen sääntelyn ongelmana voidaan nähdä lainsäädännön tietynasteinen hajanaisuus ja sekavuus. Ennen kaikkea järjestyksenvalvoja koskevaa sääntelyä sisältyy useaan eri lakiin. Valiokunta pitää perusteltuna normiston selkiyttämistä kokoamalla säädettävään uuteen lakiin yksityisistä turvallisuuspalveluista vartioimisliike-, järjestyksenvalvoja- ja turvasuojaustoimintaa koskeva lainsäädäntö.

Valiokunta pitää tarpeellisena myös yksityisen turvallisuusalan työntekijöiden toimivaltuuksien yhdenmukaisuuden lisäämistä ja lainsäädännön selkiyttämistä tältäkin osin. Vartijan ja järjestyksenvalvojan tehtävien erilaisuuden vuoksi heidän toimivaltuuksiensa täydellinen

yhdenmukaistaminen ei kuitenkaan ole tarpeen, eikä sitä voida hallituksen esityksen mukaan pitää edes mahdollisena.

Lisäksi valiokunta pitää myönteisenä sitä, että yksityisen turvallisuusalan ja poliisin välisen yhteistyön kehittäminen on sisältynyt lakihankkeen tavoitteisiin. Tähän liittyen esityksessä ehdotetaan muun muassa poliisilaitoksille mahdollisuutta sopia turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijoiden kanssa niiden palveluksessa olevien työntekijöiden käyttämisestä poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006) mukaisissa tehtävissä.

Erytisen tärkeänä tavoitteena hallintovaliokunta pitää yksityisen turvallisuusalan koulutuksen ja valvonnan kehittämistä. Alan koulutusjärjestelmään esitetäänkin hallituksen esityksessä muutoksia. Myös valvontaa ehdotetaan kehitettäväksi muun ohella siten, että merkittävä osa järjestyksenvalvojatoiminnasta säädetään luvanvaraiseksi elinkeinoksi.

Yksityinen vartija ja etävalvonta

Perustuslakivaliokunta on arvioinut lausunnoissaan erikseen sääntelyn sisältämää mahdollisuutta siitä, että yksityisen palveluksessa oleva vartija voi tietyin edellytyksin hoitaa vartijan tehtävää säilytystilassa ilman viranomaisen välitöntä ohjausta ja valvontaa, mutta kuitenkin siten, että poliisilaitos valvoo säilytystilaa etävalvonnalla. Perustuslakivaliokunta on aiemmin katsonut, että vapautensa menettänyt henkilöä ei turvallisuusriskien merkittävyyden takia tule voida sulkea pelkästään etävalvonnalla etävalvontakeskuksesta valvottuun säilytystilaan (PeVL 21/2006 vp).

Hallituksen esityksessä ehdotettu sääntely merkitsee sitä, että yksityisellä vartijalla on pääsäännön mukaiseen tilanteeseen verrattuna selvästi itsenäisempi rooli. Etävalvonta ei kuitenkaan voi täysin korvata viranomaisen välitöntä ohjausta ja valvontaa. Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että päihtyneiden käsittelystä annetun lain (461/1973) nojalla poliisi voi poliisin säilytystilan asemesta toimittaa päihtyneen henkilön selviämisasemalle tai muihunkin hoitopaikkaan. Nämä voivat olla myös yksi-

tyisten ylläpitämiä. Vaikka poliisin suljetussa säilytystilassa tapahtuva säilöissäpito ei täysin rinnastukaan esimerkiksi selviämisasematoimintaan, voidaan vartiointitoimintaa perustuslakivaliokunnan mielestä eräin edellytyksin tällaisissa tapauksissa uskoa myös yksityiselle vartijalle.

Säilöissäpidettävän henkilön turvallisuuden kannalta olennaisinta on, että säilytystilassa on henkilö, joka voi ja jonka tulee välittömästi reagoida esimerkiksi henkilön terveydentilan muutoksiin ja muihin vaaratilanteisiin. Tämä korostaa erityisesti lakiehdotuksen 6 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitetun tehtävän edellyttämän koulutuksen merkitystä. Lisäksi perustuslakivaliokunta painottaa tässä yhteydessä sitä, että tällainen järjestely voi edellä mainituin tavoin olla vain tilapäistä ja mahdollista ainoastaan poikkeuksellisissa tilanteissa. Järjestely ei ehdotetun sääntelyn perusteella voikaan muodostua jatkuvaluonteiseksi. Hallintovaliokunta korostaa järjestelyn poikkeuksellista luonnetta sekä tarvetta turvata etävalvonnan toimivuus ja kattavuus samoin kuin yksityiselle vartijalle annettavan tehtävän edellyttämän koulutuksen asianmukaisuutta erilaisiin säilytystilassa mahdollisesti tapahtuviin vaaratilanteisiin varautumiseksi. Lisäksi hallintovaliokunta viittaa yksityiskohtaisissa perusteluissa lausuttuun.

Elinkeinovapaus

Hallintovaliokunta toteaa, että vartioimisliiketoiminta on voimassa olevan lainsäädännön perusteella luvanvarainen elinkeino. Perustuslakivaliokunta on tätä luvanvaraisuutta perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatun elinkeinovapauden kannalta tarkastellessaan katsonut, että luvanvaraisuuden muodossa aiheutuvia elinkeinovapauden rajoituksia puoltavat tärkeät ja vahvat yhteiskunnalliset intressit. Niiden riittäväksi ja asianmukaiseksi huomioon ottamiseksi luvanvaraisuus on valiokunnan mielestä ollut välttämätön keino. Perustuslakivaliokunta ei ole liioin pitänyt vartioimisliikeluvan myöntämiseen liittyvää harkinnanvaraisuutta ongelmallisena. Tässä arvioinnissa on otettu huomioon vartioimisliiketoiminnan luonne perustuslain 124 §:ssä tarkoi-

tettuna julkisena hallintotehtävänä ja etenkin toimintaan liittyvät voimankäyttöoikeudet (PeVL 28/2001 vp).

Hallituksen esityksessä toimilupasääntelyä ehdotetaan laajennettavaksi siten, että luvanvaraisuuden piiriin tulevat vartioimisliiketoiminnan ja järjestyslaissa tarkoitettujen järjestyksenvalvontatehtävien lisäksi myös muu ansiotarkoituksessa tapahtuva, toimeksiantosopimukseen perustuva järjestyksenvalvontatoiminta (1. lakiehdotuksen 24 §) sekä hyväksymistä edellyttäviä turvasuojaustehtäviä käsittävä turvasuojaustoiminta (1. lakiehdotuksen 60 §). Luvanvaraisuuden ulkopuolelle jää edelleen järjestyksenvalvojatoiminta kokoontumislaissa (530/1999) tarkoitetuissa yleisissä kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa.

Ehdotettua turvallisuusalan elinkeinolupaa koskeva sääntely vastaa asiasisällöltään pitkälti nykyistä vartioimisliikelupaa koskevaa sääntelyä. Perustuslakivaliokunta katsoo lausunnossaan, että luvanvaraisuuden laajentamista järjestyksenvalvojatoiminnassa puoltavat vastaavat tärkeät ja vahvat yhteiskunnalliset intressit. Luvan myöntämiseen liittyvää harkinnanvaraisuutta voidaan pitää perusteltuna ottaen edellä esitetyn lisäksi huomioon myös se, että alalle pyrkivät tyyppillisesti hakeutumaan myös järjestäytyneet rikollisryhmät.

Turvasuojaustoiminnassa ei vartioimisliiketoiminnasta ja järjestyksenvalvojatoiminnasta poiketen ole kysymys julkisen hallintotehtävän hoitamisesta. Turvasuojaustoimintaan ei liity liioin voimankäyttöoikeuksia. Luvanvaraistamiseen on tältäkin osin kuitenkin esityksen perusteluissa (s. 114—115) mainittuja erityisesti luotamuksellisen tiedon määrään sekä kiinteistöjen valvontalaitteiden ja lukituksen tekniseen toteutukseen liittyviä yhteiskunnallisesti painavia perusteita. Perustuslakivaliokunta pitää lausunnossaan perusteltuna sitä, että luvan myöntäminen perustuu tältä osin sidottuun harkintaan (1. lakiehdotuksen 71 §:n 3 momentti).

Yhteenveto

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valio-

kunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä tästä mietinnöstä ilmenevin kannanotoin ja muutosehdotuksin.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista

1 luku. Yleiset säännökset

2 §. Määritelmät. Hyväksymistä edellyttävän turvasuojaustehtävän määritelmä lakiehdotuksen 2 §:n 15 kohdassa poikkeaa nykyisestä määritelmästä. Hallituksen esityksen mukaan turvasuojaustehtävällä tarkoitetaan rakenteellisen suojauksen tai sähköisten valvontajärjestelmien suunnittelemista, asentamista, korjaamista tai muuttamista sekä muiden turvallisuusjärjestelyjen suunnittelemista. Hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, etteivät kaapeloinnin kaltaiset sähköasennustehtävät ole hyväksymistä edellyttäviä turvasuojaustehtäviä. Asiantuntijakuulemisessa esitetyn johdosta hallintovaliokunta ehdottaa lakiehdotuksen 1 luvun 2 §:n 15 kohdan hyväksymistä näin kuuluvana:

"15) hyväksymistä edellyttävällä turvasuojaustehtävällä sähköisten ja mekaanisten lukitusjärjestelmien, murtohälytysjärjestelmien ja kulunvalvontajärjestelmien asentamista, korjaamista tai muuttamista niihin kuuluvaa kaapelointityötä lukuun ottamatta;"

2 luku. Vartioimisliiketoiminta

5 §. Suhde viranomaistoimintaan. Voimassa olevan yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 9 §:n 1 momentin mukaan vartioimisliike ei saa ottaa vastaan toimeksiantoa, joka sisältää sitoumuksen ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta. Säännöstä ei enää ehdoteta otettavaksi uuteen lakiin.

Perustuslakivaliokunta on katsonut nykyistä lakia arvioidessaan, että 9 §:n 1 momentin säännös vahvistaa sitä vaatimusta, että vartioimistoiminta ei ole päällekkäistä poliisin hoidettavana olevan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden yl-

läpittämistehtävän kanssa (PeVL 28/2001 vp). Perustuslakivaliokunta pitää tällaista säännöstä edelleen perusteltuna, minkä vuoksi hallintovaliokunta ehdottaa 5 §:n 1 momentin alkuun lisättäväksi uuden virkkeen seuraavasti:

"Vartioimisliiketoiminnassa ei saa ottaa vastaan toimeksiantoa, joka sisältää sitoumuksen ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta."

8 §. *Tapahtumailmoitus.* Vartijan on 1. lakiehdotuksen 8 §:n nojalla ja järjestyksenvalvojan 1. lakiehdotuksen 33 §:n nojalla laadittava tehtävissään havaituista kiinniottamiseen tai voimakeinojen käyttöön johtaneista tapahtumista kirjallinen selvitys eli niin sanottu tapahtumailmoitus. Tapahtumailmoitukseen saadaan havaintojen ja toimenpiteiden lisäksi kirjata toimenpiteiden kohteena olleiden sukunimi, etunimet, henkilötunnus ja osoitetiedot. Turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan on säilytettävä tapahtumailmoitukset kahden vuoden ajan niiden laatimispäivän kalenterivuoden päättymisen jälkeen, jonka jälkeen ne voidaan hävittää.

Tapahtumailmoituksista muodostuu henkilötietoja sisältävä rekisteri. Tämän vuoksi perustuslakivaliokunta on arvioinut sääntelyä perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvautuneen yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta. Ehdotettu sääntely jättää tapahtumailmoituksiin sisältyvien henkilötietojen säilyttämisaikaa kahden vuoden säilyttämismääräajan jälkeen käytännössä täysin avoimeksi ja toiminnanharjoittajan omaan harkintaan perustuvaksi. Esityksen perusteluissa (s. 35) todetaan, että nykyisestä laista poiketen tapahtumailmoitusten hävittämiseen ei olisi ehdotonta velvollisuutta säilyttämisaikaa päättymisen jälkeenkään, vaan tapahtumailmoituksia voitaisiin säilyttää pitempäänkin esimerkiksi silloin, kun niihin ei olisi kirjattu henkilötietoja.

Perustuslakivaliokunta ei näe estettä sille, että sellaisia tapahtumailmoituksia, joihin ei sisälly henkilötietoja, säilytetään myös laissa säädetyn säilyttämisaikaa jälkeen. Sen sijaan ehdotettu sääntely on selvästi perustuslain 10 §:n 1 momentin kanssa ristiriidassa siltä osin kuin se kos-

kee henkilötietoja sisältäviä tapahtumailmoituksia. Tietojen pysyvälle säilyttämiselle ei tässä tapauksessa selvästikään ole hyväksyttäviä perusteita. Tämän vuoksi 1. lakiehdotuksen 8 §:n 2 momenttia ja 33 §:n 2 momenttia on muutettava siten, että niistä käy selkeästi ilmi henkilötietoja sisältävien tapahtumailmoitusten enimmäissäilyttämisaika. Näiden muutosten tekeminen on edellytyksenä sille, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisympäristössä.

Hallintovaliokunta ehdottaa perustuslakivaliokunnan lausunnon huomioon ottamiseksi 8 §:n 2 momentin 1. virkkeen hyväksymistä seuraavasti:

"Turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan on säilytettävä tapahtumailmoitukset kahden vuoden ajan niiden laatimispäivän kalenterivuoden päättymisen jälkeen, jonka jälkeen henkilötietoja sisältävät tapahtumailmoitukset on viipymättä ja viimeistään kuukauden kuluessa hävitettävä"

9 §. *Salassapitovelvollisuus.* Valiokunta katsoo, että 1. lakiehdotuksen 9 §:n 1 momentissa turvallisuusjärjestelyjä koskevan salassapitovelvollisuuden ulottuvuus jää jossakin määrin epäselväksi. Hallituksen esityksessä nämä järjestelyt määritellään "salassa pidettävänä turvallisuusjärjestelyinä". Hallintovaliokunta puoltaa turvallisuusjärjestelyjen määrittelemistä siten, että kysymys on toimeksiannon osapuolen, työnantajan, toimialueen haltijan tai tilaisuuden järjestäjän "salassa pitämistä tai salassa pidettävää" säädettyistä turvallisuusjärjestelyistä".

Lisäksi hallintovaliokunta toteaa, että 9 §:n 1 momentin luettelo niistä tahoista, joiden turvallisuusjärjestelyjä, liike- tai ammattisalaisuuksia ja yksityisyyteen kuuluvia seikkoja säännöksellä suojataan, on tarpeettoman laaja ottaen huomioon, ettei vartioimisliiketoiminnassa tunneta toimialueen käsitettä ja että vartioimisliiketoiminnassa mahdollinen tilaisuuden järjestäjä on käytännössä myös toimeksiannon osapuoli. Sitä toimialueen haltijaa ja tilaisuuden järjestäjää voidaan pitää teriminä tässä yhteydessä tarpeettomina.

Hallintovaliokunta ehdottaa 9 §:n 1 momentin hyväksymistä näin kuuluvana:

"Turvallisuusalan elinkeinolupaa edellyttävän toiminnan harjoittaja, vastaava hoitaja tai vartija ei saa oikeudettomasti ilmaista eikä käyttää omaksi tai toisen hyödyksi taikka toista vahingoittaakseen, mitä hän vartioimistehtävässään on saanut tietää toimeksiannon osapuolen tai työnantajansa (*poist.*) salassa *pitämistä tai salassa pidettäväksi säädetystä* turvallisuusjärjestelyistä, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka *henkilön yksityiselämän piiriin* kuuluvista seikoista."

10 §. Vartijaksi hyväksyminen. Valiokunta ehdottaa 10 §:n 1 momentin 2 kohtaan teknistä tarkistusta, joka ei vaikuta lainkohdan asiasisältöön.

Lakiehdotuksen 10 §:n 4 momentin mukaan vartijaksi hyväksyminen on voimassa viisi vuotta. Järjestyksenvalvojaksi hyväksyminen on puolestaan lakiehdotuksen 35 §:n 4 momentin mukaan voimassa enintään viisi vuotta. Vastavasti turvasuojaajaksi hyväksyminen on voimassa lakiehdotuksen 61 §:n 3 momentin mukaan enintään viisi vuotta. Näin ollen vartijaksi hyväksymisen voimassaoloaika on lakiehdotuksessa kiinteä, kun taas järjestyksenvalvojaksi ja turvasuojaajaksi hyväksymisessä on kysymys enimmäisajoista.

Hallintovaliokunta ehdottaa lakiehdotuksen 10 §:n 4 momentin hyväksymistä näin kuuluvana:

"Vartijaksi hyväksyminen on voimassa enintään viisi vuotta. Se on kuitenkin voimassa enintään siihen saakka, kun vartija täyttää 68 vuotta."

12 §. Väliaikaiseksi vartijaksi hyväksyminen.

Valiokunta ehdottaa 12 §:n 2 momentissa ilmaisen "jos henkilö on siirtynyt vartioimisliikkeen palvelukseen" muuttamista muotoon "jos henkilö on siirtynyt turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan palvelukseen". Muutos on tarpeen sen johdosta, ettei hallituksen esitykseen sisälly vartioimisliikkeen käsitettä.

14 §. Vartijakortti. Vartijan on viipymättä haettava kotikuntansa poliisilaitokselta lakiehdotuksen 14 §:n 2 momentin 2 kohdan nojalla vartijakortin kaksoiskappaletta, jos vartija on suorittanut hyväksytysti 18 §:n 2 momentissa tai 21 §:n 2 momentissa säädetyn koulutuksen tai koira vartijan ohjauksessa 21 §:ssä tarkoitetun tottelevaisuustarkastuksen, eikä kyseisiä tietoja ole merkitty vartijakortille.

Hallintovaliokunta ehdottaa mainitun 2 momentin 2 kohdasta poistettavaksi maininnan 21 §:n 2 momentissa tarkoitetusta koulutuksesta tarpeettomana, koska tarkoitus on viitata 21 §:ssä tarkoitettuun koiran tottelevaisuustarkastukseen, joka on erikseen lainkohdassa mainittu.

22 §. Vartijan asun käyttäminen. Lakiehdotuksen 22 §:n 3 momentin nojalla vartijan asua saa käyttää vain vartija vartioimistehtävissä. Asian tuntijakuulemisessa on katsottu, että vartijan ja järjestyksenvalvojan asun käyttäminen olisi tarpeen sallia muun muassa palveluiden myynti- ja esittelytehtävissä, liikkeen edustajana esimerkiksi onnittelukäynneillä sekä teatteriesityksissä ja televisio- ja elokuvanauhoituksissa. Hallintovaliokunta ehdottaakin 1. lakiehdotuksen 22 §:n 3 momentin muuttamista kuulumaan seuraavasti:

"Vartijan asua saa käyttää vain vartija vartioimistehtävissä. *Vastaavan hoitajan päätöksellä voi turvallisuusalan elinkeinoluvan palveluksessa oleva vartijaksi hyväksytty kuitenkin käyttää vartijan asua myös muulloin turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijaa edustettaessa ja muu henkilö teatteri- tai muissa vastaavissa esityksissä.* Vartijan asusta tulee huolehtia siten, etteivät siihen kuuluvat asusteet joudu asiattomien haltuun."

3 luku. Järjestyksenvalvojatoiminta

26 §. Järjestyksenvalvojan asettaminen. Valiokunta toteaa lakiehdotuksen 26 §:n 1 momentin osalta, että säännöksen johdantokappale voi johtaa virheelliseen tulkintaan siitä, että kaikilla säännöksessä mainituilla tahoilla on yhtäläinen

oikeus asettaa järjestyksenvalvoja momentin alakohdissa lueteltuihin paikkoihin. Hallintovaliokunta ehdottaa selvyiden vuoksi 1. lakiehdotuksen 26 §:n 1 momentin muuttamista kuulu- maan seuraavasti:

"Järjestyksenvalvoja voi asettaa:

- 1) *yleisen kokouksen ja yleisötilaisuuden järjestäjä* kokoontumislaissa (530/1999) tarkoitettuun yleiseen kokoukseen tai yleisötilaisuuteen;
- 2) *yksitystilaisuuden järjestäjä* yksityis- tilaisuuteen;
- 3) *leirintäalueen pitäjä* ulkoilulaissa (606/1973) tarkoitettulle leirintäalueelle;
- 4) *aluksen päällikkö* merilain (674/1994) 15 luvussa tarkoitettulle matkustajien kul- jettamista suorittavalle alukselle;
- 5) *majoitus- ja ravitsemistoiminnan har- joittaja* majoitus- ja ravitsemistoinnasta annetussa laissa (308/2006) tarkoitett- tuun majoitus- ja ravitsemisliikkeeseen; sekä
- 6) *yliopisto ja ammattikorkeakoulu* yli- opistolaisissa (558/2009) tarkoitettun yli- opiston ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014) tarkoitettun ammattikorkea- koulun toimipaikkaan."

Valiokunnan ehdottaman 26 §:n 1 momentin 6 kohtaan sisältyy myös viittaus kulu- van vuoden alusta voimaan tulleeseen uuteen ammattikor- keakoululakiin (932/2014).

28 §. Järjestyksenvalvojan asettaminen poliisin tai rajavartiolaitoksen avuksi. Edellä 26 §:n 1 momenttiin hallintovaliokunnan ehdottamien muutosten vuoksi on johdonmukaista muuttaa myös järjestyksenvalvojan asettamista poliisin tai Rajavartiolaitoksen avuksi koskevaa 1. la- kiekdotuksen 28 §:n 1 momenttia seuraavasti:

"Jos järjestyksen ja turvallisuuden ylläpi- täminen ei muulla tavalla ole tarkoituk-

senmukaista sekä järjestyksen ja turvalli- suuden ylläpitäminen sitä perustellusta syystä edellyttää, alueen tai paikan tai kulkuneuvon lähtöpaikan poliisilaitos voi lisäksi (*poist.*) antaa luvan asettaa järjes- tyksenvalvoja poliisin tai rajavartiolai- toksen avuksi

- 1) terveyden- tai sosiaalihuollon toimipisteeseen koulukoteja tai lastensuojelulai- toksia lukuun ottamatta *terveyden- tai so- siaalihuollon toimipisteen haltijan hake- muksesta,*
- 2) kansaneläkelaitoksen toimipisteeseen *kansaneläkelaitoksen hakemuksesta,*
- 3) työ- ja elinkeinotoimistoon *työ- ja elin- keinotoimiston hakemuksesta,*
- 4) kauppakeskukseen *kauppakeskuksen haltijan hakemuksesta,*
- 5) liikenneasemalle *liikenneaseman halti- jan hakemuksesta,*
- 6) satamaan *sataman haltijan hakemuk- sesta,*
- 7) lentopaikkaan *lentopaikan haltijan ha- kemuksesta* tai
- 8) joukkoliikenteen kulkuneuvon *kulku- neuvon haltijan hakemuksesta."*

33 §. Tapahtumailmoitus. Edellä 8 §:n yksityis- kohtaisissa perusteluissa lausuttuun viitaten hal- lintovaliokunta ehdottaa perustuslakivaliokun- nan lausunnon huomioon ottamiseksi 33 §:n 2 momentin hyväksymistä näin kuuluvana:

"Turvallisuusalan elinkeinoluvan halti- jan, muun järjestyksenvalvoja välittä- vän, järjestyksenvalvojalveluja toimit- tavan sekä järjestyksenvalvojan työnanta- jan on säilytettävä tapahtumailmoitukset kahden vuoden ajan niiden laatimispäi- vän kalenterivuoden päättymisen jäl- keen, jonka jälkeen *henkilötietoja sisältä- vät tapahtumailmoitukset on viipymättä*

ja viimeistään kuukauden kuluessa hävitettävä. Tapahtumailmoitukset on säilytettävä siten järjestettyinä, että kuhunkin toimeksiantoon liittyvät ilmoitukset ovat viivytyksettä esitettävissä. Jos tietojen tallettamisessa käytetään automaattista tietojenkäsittelyä, valvonnassa tarvittavien tietojen on oltava saatavina selväkielisinä."

Valiokunta ehdottaa jäljempänä 45 §:n 2 momentissa järjestyksenvalvojalle vastaavaa vapauttamisoikeutta kuin vartijalle hallituksen esityksen 16 §:n 2 momentissa. Jos vartija vapauttaa kiinni ottamansa henkilön, tapahtumailmoitus on esityksen 8 §:n 3 momentin nojalla toimitettava viipymättä rikoksen tapahtumapaikan poliisilaitokselle. Hallintovaliokunta ehdottaa vastaavasti 33 §:n 3 momenttiin lisättäväksi uuden virkkeen: "*Jos järjestyksenvalvoja vapauttaa kiinni ottamansa henkilön 45 §:n 2 momentin mukaisesti, tapahtumailmoitus on viipymättä toimitettava rikoksen tapahtumapaikan poliisilaitokselle.*"

34 §. Salassapitovelvollisuus. Hallintovaliokunnan edellä 9 §:n 1 momenttiin ehdottamien muutosten johdosta on tarpeen muuttaa vastaavasti myös järjestyksenvalvojatoiminnassa noudatettavaa salassapitovelvollisuutta lakiehdotuksen 34 §:n 1 momentissa seuraavasti:

"Turvallisuusalan elinkeinolupaa edellyttävän toiminnan harjoittaja, vastaava hoitaja tai järjestyksenvalvoja ei saa oikeudettomasti ilmaista eikä käyttää omaksi tai toisen hyödyksi taikka toista vahingoittaakseen, mitä hän järjestyksenvalvontatehtävässään on saanut tietää toimeksiannon osapuolen, työnantajansa, toimialueensa haltijan tai tilaisuuden järjestäjän salassa pitämistä tai salassa pidettäväksi säädettyistä turvallisuusjärjestelyistä, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityiselämän piiriin kuuluvista seikoista."

42 §. Henkilön poistaminen ja kiinniottaminen. Lakiehdotuksen 42 §:n 1 momentti koskee järjestyksenvalvojan oikeutta poistaa toimialueeltaan henkilö. Säännös vastaa pääosin järjestyksenvalvoijasta annetun lain voimassa olevaa 7 §:n 1 momenttia. Lakiehdotuksen 42 §:n 1 momentin 4 kohta, jonka perusteella järjestyksenvalvoja voi poistaa toimialueeltaan alueella ilmeisen oikeudettomasti olevan henkilön, on kuitenkin uusi.

Säännöksen muotoilu on perustuslakivaliokunnan mielestä väljä etenkin, kun otetaan huomioon se, että kysymyksessä on yksityiselle järjestyksenvalvojalle annettava toimivalta puuttua merkittävästi yksityisen henkilön perusoikeuksiin. Väljän muotoilun ongelmallisuutta lisää vielä se, että järjestyksenvalvojalla on pykälän 2 momentin perusteella eräin edellytyksin oikeus myös ottaa henkilö kiinni.

Hallituksen esityksen perustelujen perusteella (s. 61) sääntelyn tarkoituksena on antaa esimerkiksi kauppakeskuksissa toimiville järjestyksenvalvojille oikeus poistaa toimialueeseensa kuuluvilta ja yleisöltä suljetulta alueelta siellä oikeudettomasti oleva henkilö. Tällä tavoin rajoitettu poistamisoikeus ei perustuslakivaliokunnan mielestä muodostu ongelmalliseksi. Säännöstä on siksi välttämätöntä perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan täsmentää esimerkiksi lisäämällä siihen edellytys siitä, että kysymyksessä on yleisöltä suljettu alue, jotta 1. lakiehdotus voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Hallintovaliokunta ehdottaa perustuslakivaliokunnan lausunnon huomioon ottamiseksi 42 §:n 1 momentin 4 kohdan muuttamista siten, että järjestyksenvalvojalla on oikeus poistaa toimialueeltaan henkilö, joka oleskelee alueen yleisöltä suljetussa osassa ilmeisen oikeudettomasti.

45 §. Rikoksesta epäillyn kiinniottaminen. Lakiehdotuksen 45 §:n 2 momentin nojalla kiinni otettu on viipymättä luovutettava poliisille. Asiantuntijakuulemisessa on esitetty, että oikeus vapauttaa kiinni otettuja henkilöitä tulisi koskea myös järjestyksenvalvoja vartijoiden lisäksi. Hallituksen esityksen valmistelussa on

saadun selvityksen mukaan ollut lähtökohtana tältä osin se, että käytännössä poliisin pitkä odotusajat ovat koskeneet ennen kaikkea näpistyksestä kauppaliikkeissä kiinni otettuja henkilöitä ja näistä kiinniotosta ovat vastanneet lähinnä vartijat. Valiokunta katsoo, että käytännön tilanteiden moninaisuuden vuoksi on vartijoita koskeva sääntely aiheellista ulottaa koskemaan myös järjestyksenvalvoja.

Hallintovaliokunta ehdottaa asiantuntijakuulemisessa esitetyn perusteella lakiehdotuksen 45 §:n 2 momentin hyväksymistä näin kuuluvana:

"Kiinni otettu on viipymättä luovutettava poliisille. *Jos poliisille luovuttaminen ei kohtuullisessa ajassa ole mahdollista, järjestyksenvalvoja voi kuitenkin poliisimiehen ja kiinniotetun suostumuksella jättää kiinniotetun luovuttamatta poliisille ja vapauttaa tämän viipymättä, jos rikoksesta voi seurata vain sakkoa ja jos kiinniotetun henkilöllisyys on tunnettu tai kiinniotettu suostuu esittämään järjestyksenvalvojalle henkilöllisyytensä selvittämiseksi tarpeelliset tiedot.*"

4 luku. Voimankäyttö-, ase- ja järjestyksenvalvojakouluttajat

54 §. *Voimankäyttökouluttajaksi hyväksyminen.* Voimankäyttö-, ase- ja järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen uusimisesta ehdotetaan säädettäväksi 1. lakiehdotuksen 54 §:n 3 momentissa, 56 §:n 3 momentissa ja 58 §:n 3 momentissa. Kaikissa hyväksymisen uusimista koskevissa mainituissa momenteissa viitataan siihen, että hakijan on edelleen täytettävä sanottujen pykälien 1 momentissa säädetyt edellytykset.

Pykälien 1 momenteissa säädettyjen edellytysten joukossa mainitaan kuitenkin, että hakija on suorittanut asianmukaisen kouluttajakoulutuksen vähemmän kuin kuusi kuukautta ennen hyväksymisen hakemista. Valiokunta katsoo, ettei tällaista edellytystä kuitenkaan voida asettaa hyväksymistä uusivalle henkilölle, koska sanamuotoa voitaisiin tällöin tulkita niin, että perus-

koulutus olisi aina suoritettava uudelleen ennen hyväksymisen uusimista.

Hallintovaliokunta pitää riittävänä, että hakija täyttää uusittaessa edelleen ikää ja nuhteettomuutta koskevat vaatimukset, koska muut eli peruskoulutusta koskevat vaatimukset hakijan on tullut täyttää jo hyväksymistä ensimmäisen kerran hakiessaan.

Tämän vuoksi hallintovaliokunta ehdottaa 54 §:n 3 momentin muuttamista siten, että Poliisihallitus voi hakemuksesta uudistaa enintään viideksi vuodeksi voimankäyttökouluttajan hyväksymisen, jos hakija täyttää edelleen 1 momentin 1 ja 3 kohdassa säädetyt vaatimukset.

56 §. *Asekouluttajaksi hyväksyminen.* Edellä lakiehdotuksen 54 §:n yksityiskohtaisiin perusteluihin viitaten hallintovaliokunta ehdottaa 56 §:n 3 momentin muuttamista siten, että Poliisihallitus voi hakemuksesta uudistaa enintään viideksi vuodeksi ase-kouluttajan hyväksymisen, jos hakija edelleen täyttää 1 momentin 1 ja 4 kohdassa säädetyt vaatimukset.

58 §. *Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen.* Hallintovaliokunta ehdottaa järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymistä koskevan 58 §:n 1 momentin 3 kohdan sanamuodon saatamista vastaamaan 54 §:n 1 momentin 2 kohdan sanamuotoa ja 56 §:n 1 momentin sanamuotoa. Hallintovaliokunnan ehdottamassa muodossa 58 §:n 1 momentin 3 kohta kuuluu seuraavasti:

"3) on *(poist.)* hyväksytysti suorittanut järjestyksenvalvojakouluttajan peruskurssin *vähemmän kuin kuusi kuukautta ennen hyväksymisen hakemista; sekä*"

Lisäksi hallintovaliokunta ehdottaa edellä 54 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa lausuttuun viitaten 58 §:n 3 momentin muuttamista siten, että Poliisihallitus voi hakemuksesta uudistaa enintään viideksi vuodeksi järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen, jos hakija edelleen täyttää 1 momentin 1 ja 4 kohdassa säädetyt vaatimukset.

5 luku. Turvasuojaustoiminta

67 §. Salassapitovelvollisuus. Hallintovaliokunta on salassapitovelvollisuuteen liittyen edellä ehdottanut 9 §:n 1 momentin ja 34 §:n 1 momentin muuttamista. Johdonmukaisuuden vuoksi valiokunta ehdottaa myös 67 §:n 1 momentin muuttamista 34 §:n 1 momenttia vastaavalla tavalla. Lisäksi valiokunta katsoo, että turvasuojaustoiminnassa noudatettavan salassapitovelvollisuuden piiriin on syytä saattaa myös turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan vastaava hoitaja vastaavaan tapaan kuin vartioimisliike- ja järjestyksenvalvojatoiminnan kohdalla on ehdotettu meneteltäväksi. Hallintovaliokunta ehdottaa lakiehdotuksen 67 §:n 1 momentin muuttamista kuulumaan seuraavasti:

"Turvasuojaustoiminnan harjoittaja, *turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan vastaava hoitaja* tai turvasuojaaja ei saa oikeudettomasti ilmaista eikä käyttää omaksi tai toisen hyödyksi taikka toista vahingoittaakseen, mitä hän turvasuojaustehtävässään on saanut tietää toimeksiannon osapuolen tai työnantajansa salassa *pitämistä tai salassa pidettäväksi säädettyistä* turvallisuusjärjestelyistä, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka *yksityiselämän piiriin* kuuluvista seikoista."

6 luku. Turvallisuusalan elinkeinolupa

72 §. Muutosilmoitus. Asiantuntijakuulemisessa on esitetty, että lakiehdotuksen 72 §:ssä tarkoitettu muutosilmoitus on tehtävä turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan toimesta Poliisihallitukselle myös silloin, kun luvanhaltija jatkaisi keskeytettyä toimintaa. Hallintovaliokunta pitää muutosesitystä perusteltuna ottaen huomioon, että muussa tapauksessa Poliisihallitus ei saisi tietoonsa sitä, jos turvallisuusalan elinkeinoluvan haltija päättäisi jatkaa kerran keskeytettyä toimintaansa. Tämän vuoksi hallintovaliokunta ehdottaa 72 §:n 1 momenttiin lisättäväksi uuden 4 kohdan, jonka mukaan turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan on ilmoitettava kirjallisesti Poliisihallitukselle yhtä kuukautta pitem-

mäksi ajaksi keskeytetyn toiminnan jatkamisesta.

76 §. Vastaavan hoitajan toimivalta. Lakiehdotuksen 76 §:n 1 kohdan mukaan vastaavan hoitajan tehtävänä on päättää ampuma-aseen, kaasusumuttimen ja teleskooppipatukan kantamisesta vartioimistehtävissä toimeksiannoittain tai tehtäväkokonaisuuksittain. Hallintovaliokunta ehdottaa, että vastaavalle hoitajalle annetaan toimivalta päättää kaikkien voimankäyttövälineiden kantamisesta (76 §:n uusi 5 kohta, HE:n 4 kohta). Lisäksi valiokunta ehdottaa 22 §:n 3 momenttiin ehdottamansa muutoksen johdosta 76 §:ään uutta 4 kohtaa siitä, että vastaava hoitaja päättää vartijan asun käyttämisestä muulloin kuin vartioimistehtävässä.

77 §. Vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen.

Turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijalla on lakiehdotuksen 74 §:n mukaan oltava palveluksessaan yksi tai useampi vastaava hoitaja, jolla on Poliisihallituksen myöntämä voimassa oleva hyväksyminen kyseisen turvallisuusalan elinkeinoluvan hakijan vastaavaksi hoitajaksi.

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen edellytyksenä on 77 §:n 1 momentin perusteella muun ohella se, että henkilö on hyväksytysti suorittanut sisäministeriön asetuksella säädetty vaatimukset täyttävän, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) mukaisen turvallisuusvalvojan tai sitä vastaavan erikoisammattitutkinnon.

Perustuslakivaliokunta kiinnittää elinkeinovapauden näkökulmasta lausunnossaan huomiota siihen, että ehdotettu sääntely koskee myös turvasuojaustoimintaa. Sääntelyllä voi olla erityistä merkitystä sellaisille elinkeinonharjoittajille, joilla ei ole ollut palveluksessaan ulkopuolista henkilökuntaa. Vaikka ehdotetulle sääntelylle sinänsä on hyväksyttävät perusteet, voi vaatimus käytännössä yksittäistapauksissa johtaa elinkeinon harjoittamisen edellytysten merkittävään vaikeutumiseen tai jopa edellytysten tyrehtymiseen. Tämä ei ole täysin ongelmatonta perusoikeusrajoitusten oikeasuhtaisuusvaatimuksen kannalta. Hallintovaliokunnan on tä-

män vuoksi perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan syytä harkita mahdollisuutta joko poistaa vaatimus pieniltä turvasuojaustoimintaa harjoittavilta elinkeinonharjoittajilta tai vaihtoehtoisesti rinnastaa näiden osalta esimerkiksi pitkäaikainen alan kokemus erikoisammattitutkintoon.

Perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta hallintovaliokunta ehdottaa 77 §:ään lisättäväksi uuden 2 momentin, jolloin hallituksen esityksen 2 momentti siirtyy pykälän 3 momentiksi, seuraavasti:

"Jos turvallisuusalan elinkeinoluvan haltija tai luvan hakija harjoittaa ainoastaan hyväksymistä edellyttäviä turvasuojaustehtäviä käsittävää turvasuojaustoimintaa ja haltijan tai hakijan palveluksessa työskentelee vakituisesti vähemmän kuin viisi henkilöä, vastaavaksi hoitajaksi voidaan hyväksyä myös edellä 1 momentin 1 ja 3 kohdassa säädetty vaatimukset täyttävä henkilö, joka on ennen vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen hakemista harjoittanut turvasuojaustoimintaa vähintään kolmen vuoden ajan. (Uusi 2 mom.)"

83 §. *Muun lainsäädännön soveltaminen* Eduskunta on hyväksynyt hallituksen esitykseen HE 7/2013 vp pohjautuvan lain turvatoimista valtioneuvostossa hallintovaliokunnan mietinnön HaVM 26/2014 vp pohjalta. Vuoden 2015 alusta voimaan tulleella lailla on vaikutusta 1. lakiehdotuksen 83 §:ään, jossa säädetään turvallisuusalan elinkeinolupaa edellyttävän toiminnan suhteesta eräisiin muissa laeissa säädettyihin turvallisuustehtäviin. Hallintovaliokunta ehdottaa lakiehdotuksen 83 §:n 1 momentin 1 kohtaan lisättäväksi mainitun uuden lain turvatoimista valtioneuvostossa.

7 luku. *Yksityisten turvallisuuspalveluiden valvonta*

85 §. *Tarkastus- ja tietojensaantioikeus.* Hallintovaliokunta ehdottaa lakiehdotuksen 85 §:n 3 momenttiin lisättäväksi voimankäyttökoulut-

tajat ja asekouluttajat niiden tahojen joukkoon, joilta Poliisihallituksella ja poliisilaitoksilla on oikeus saada momentissa mainittuja tietoja. Hallintovaliokunta ehdottaa 85 §:n 3 momentin muuttamista kuulumaan seuraavasti:

"Poliisihallituksella ja poliisilaitoksilla on oikeus saada vartijalta, järjestyksenvalvojalta, järjestyksenvalvojaksi asettajalta, järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäjältä ja järjestyksenvalvojakouluttajaksi, voimankäyttökouluttajaksi ja ase-kouluttajaksi sekä turvasuojaajaksi hyväksytyiltä valvonnassa tarvittavia tietoja vartioimis-, järjestyksenvalvonta- ja turvasuojaustehtävien suorittamisesta ja vartija- ja järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestämisestä sekä muista vastaavista seikoista yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yrityssalaisuuden estämättä."

10 luku. *Erinäiset säännökset*

108 §. *Lausunnot.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi tiettyjen koulutusten järjestäjien oikeudesta saada koulutukseen oppilaaksi tai opettajaksi hakeutuvasta paikallispoliisin lausuntoheidän sopivuudesta tehtävään.

Hallituksen esityksen HE 57/2013 vp pohjalta eduskunta on hyväksynyt vuoden 2015 alusta voimaan tulleen uuden turvallisuuslainsäädännön (726/2014) hallintovaliokunnan mietinnön HaVM 16/2014 vp pohjalta.

Hallintovaliokunta ehdottaa tämän vuoksi 108 §:n hyväksymistä näin kuuluvana:

"Vastaavan hoitajan, voimankäyttökouluttajan, asekouluttajan, vartijan, järjestyksenvalvojakouluttajan ja järjestyksenvalvojan koulutuksen järjestäjällä ja turvasuojaajan tehtäviin valmentavan koulutuksen järjestäjällä on oikeus pyytää koulutukseen oppilaaksi tai opettajaksi hakeutuvasta turvallisuuslainsäädännön (726/2014) tarkoitettu suppea turvallisuuslainsäädännön."

Samalla valiokunta ehdottaa pykälän otsikon muuttamista muotoon "*Suppea turvallisuusselvitys*".

110 §. Muutoksenhaku. Hallintovaliokunta ehdottaa lakiehdotuksen 110 §:ään lisättäväksi uuden 3 momentin siten, että Poliisihallituksella on valitusoikeus hallinto-oikeuden päätöksestä. Vastaava säännös on ampuma-aselain 118 §:n 4 momentissa.

111 §. Tarkemmat säännökset. Hallintovaliokunta ehdottaa 111 §:n 1 momentin 2 kohtaan tehtäväksi teknisen korjauksen poistamalla kohdasta sanan "palvelutodistusten". Muutos on tarpeen sen johdosta, että nykyisin voimassa olevassa yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 30 §:ssä tarkoitettua palvelutodistusta ei tunneta ehdotetussa 1. lakiehdotuksessa.

Asiantuntijakuulemisessa lausutun johdosta hallintovaliokunta ehdottaa 111 §:n 3 momentin muuttamista siten, että poliisiammattikorkeakoulun sijasta Poliisihallitus vahvistaa järjestyksenvalvojakoulutuksessa käytettävän koulutusaineiston.

11 luku. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

114 §. Turvallisuusalan elinkeinolupaa koskevat siirtymäsäännökset. Sen selventämiseksi, ettei lain voimaan tullessa vastaavana hoitajana toimivalta henkilöltä edellytetä uusimuotoista koulutusta hänen jatkaakseen vastaavan hoitajan tehtävässään, valiokunta ehdottaa 114 §:n 2 momentin hyväksymistä seuraavasti:

"Edellä 1 momentissa tarkoitettun vartioimisliikkeen vastaavaksi hoitajaksi ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytty henkilö voi jatkaa 1 momentissa tarkoitettuisa tapauksissa turvallisuusalan elinkeinolon haltijan vastaavana hoitajana ilman eri ilmoitusta. *Vastaavan hoitajan ei tällöin ole tehtävässä jatkaakseen suoritettava 77 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua koulutusta.*"

2. Laki poliisin säilyttämien henkilöiden kohdella annetun lain muuttamisesta

1 luku. Yleiset säännökset

5 §. Sopimus vartijan tehtävissä avustamisesta. Poliisilaitos voi pykälän 1 momentin mukaan sopia laissa tarkoitettujen vartijan tehtävien hoitamisessa avustamisesta turvallisuusalan elinkeinolon haltijan kanssa.

Perustuslakivaliokunta on pitänyt viranomaisen ja yksityisen välillä tehtäviä sopimuksia perustuslain kannalta ongelmallisina, jos yksityisille annettava toimivalta esimerkiksi voimakeinojen käyttöön perustuu sopimukseen (ks. esim. PeVL 55/2005 vp).

Perustuslakivaliokunnan mielestä 5 §:n 1 momentin sääntely ei tässä mielessä muodostu kuitenkaan ongelmalliseksi, koska yksityisen vartijan toimivalta sen nojalla perustuu yksiselitteisesti lain säännöksiin. Sopimusjärjestelyn tarkoituksena on yksittäistapauksissa määritellä se, minkä turvallisuusalan elinkeinolon haltijan palveluksessa olevat vartijat voivat hoitaa kyseisiä tehtäviä. Hallintovaliokunta pitää perustuslakivaliokunnan tavoin selvänä, ettei yksityisen vartijan toimivaltuuksia voida sopimuksella määritellä laissa säädettyä laajemmaksi.

6 §. Turvallisuusalan elinkeinolon haltijan palveluksessa olevan määrääminen vartijan tehtävään. Lakiehdotuksen 5—7 §:n perusteella turvallisuusalan elinkeinolon haltijan palveluksessa oleva vartija voi toimia eräin edellytyksin vartijan tehtävissä poliisin säilytystilassa. Poliisilaitos voi 6 §:n 1 momentin mukaan määrätä turvallisuusalan elinkeinolon haltijan palveluksessa olevan hoitamaan tilapäisesti vartijan tehtävää säilytystilassa, jos tehtävän hoitaminen muulla tavalla ei ole säilytystilan sijainnin tai säilytettävien suuren määrän vuoksi tarkoituksenmukaista. Säilytystilassa tulee 2 momentin mukaan olla läsnä poliisilaitoksen virkasuhteessa oleva säilytystilan toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta vastaava henkilö. Tästä poiketen yksityinen vartija tai vartijat voivat hoitaa vartijan tehtäviä ilman virkasuhteisen henkilön läsnäoloa, jos säilytystilassa ei vapautensa me-

nettäneenä ole muita kuin päihtymyksen vuoksi säilöön otettuja henkilöitä. Tällöin poliisilaitoksen on kuitenkin valvottava säilytystilaa etävalvonnalla.

Hallintovaliokunta toteaa perustuslakivaliokunnan tavoin, että ehdotus merkitsee huomattavaa muutosta nykytilaan, sillä kysymys on tehtävästä, joka tähän asti on ollut pelkästään viranomaisten hoidettavana. Pääsäännön mukaisissa tilanteissa säilytystilan toiminnanohjauksesta ja valvonnasta vastaa aina poliisilaitokseen virkasuhteessa oleva henkilö. Yksityisen palveluksessa oleva vartija toimii 7 §:n 1 momentin perusteella poliisin apuna ja välittömässä ohjauksessa ja valvonnassa. Hän on velvollinen toimintansa noudattamaan poliisin antamia käskyjä. Perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan, että nämä säännökset ovat omiaan korostamaan viranomaisen roolin ensisijaisuutta. Vastaavasti yksityisen palveluksessa olevan vartijan rooli jää tällaisessa yhteydessä viranomaista avustavaksi ja täydentäväksi ja siten epäitsenäiseksi.

Perustuslakivaliokunnan lausunnosta ilmenee valtiosääntöisessä arvioinnissa merkitystä olevan myös sillä, että järjestely on käytettävissä vain tilapäisesti. Tilapäisyyden perusedellytystä on esityksen perusteluissa (s. 101) korostettu toteamalla, että lähtökohtaisesti poliisilaitoksen olisi käytettävä virkasuhteisia vartijoita tai poliisimiehiä vartijan tehtävissä. Tämän vuoksi yksityisten vartijoiden käyttö ei olisi mahdollista jatkuvaluonteisesti vaan ainoastaan perusteluissa esitetyn kaltaisissa poikkeuksellisissa tilanteissa. Tällainen rajausta on tehtävien epäitsenäisen luonteen ohella perustuslakivaliokunnan mielestä välttämätön sen turvaamiseksi, että sääntely ei merkitse poliisitoiminnan osittaistakaan yksityistämistä. Tästä syystä myös 2. lakiehdotuksen 6 §:n 1 momenttia on perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan syytä vielä täydentää esimerkiksi maininnalla siitä, että momentissa tarkoitettua poikkeuksellista järjestelyä voidaan käyttää vain niin pitkään kuin se on vartiointitehtävien asianmukaisen hoitamisen kannalta välttämätöntä. Perustuslain 124 §:n sisältämän tarkoituksenmukaisuusvaatimuksen

kannalta perustuslakivaliokunta kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että erityisesti harvemmin asutuilla alueilla sääntelyn tarkoitamiin tilapäisjärjestelyihin turvautuminen saattaa olla perusteltua etenkin poliisin kiireellisten partioitehtävien tehokkuuden takaamiseksi.

Perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta hallintovaliokunta ehdottaa 6 §:n 1 momentin loppuun lisättäväksi näin kuuluvan uuden virkkeen:

"Turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan palveluksessa olevaa voidaan käyttää vartijan tehtävässä vain niin kauan kuin se on vartiointitehtävien asianmukaisen hoitamisen vuoksi välttämätöntä."

Hallintovaliokunta ehdottaa uuden turvallisuusselvityslain voimaantulon johdosta lakiehdotuksen 6 §:n 3 momentin 3 kohdan muuttamista siten, että vartijan tehtävään voidaan määrätä vain henkilö, jolla on turvallisuusselvityslain (726/2014) 48 §:ssä tarkoitettun turvallisuusselvitysrekisterin mukaan voimassa oleva turvallisuusselvitys tai turvallisuusselvitystodistus. Valiokunnan ehdottamassa muodossa 6 §:n 3 momentti kuuluu seuraavasti:

"Vartijan tehtävään voidaan määrätä vain henkilö,

1) jonka hyväksyminen yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa tarkoitetuksi vartijaksi (poist.) on (poist.) voimassa,

2) joka on suorittanut hyväksytysti tehtävän edellyttämän koulutuksen (säilytystilojen erityiskoulutus),

3) jolla on turvallisuusselvityslain (726/2014) 48 §:ssä tarkoitettun turvallisuusrekisterin mukaan voimassa oleva turvallisuusselvitys tai turvallisuusselvitystodistus, ja (uusi 3 kohta)

4) jota voidaan muutoinkin pitää tehtävään sopivana.

7 §. *Turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan palveluksessa olevan vartijan asema.* Yksityisen vartijan tehtävät ja toimivaltuudet vastaavat 2. lakiehdotuksen 7 §:n 4 momentin perusteella virkasuhteisten vartijoiden tehtäviä ja toimivaltuuksia. Näistä tehtävistä säädetään pääasiassa poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetussa laissa. Perustuslakivaliokunta pitää perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvatus yksityselämän suojan kannalta tärkeänä, että turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan palveluksessa olevalla vartijalla ei ole avustavia tehtäviä suorittaessaan pääsyä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 2 luvussa tarkoitettuihin poliisin tietojärjestelmiin tai mahdollisiin muihinkaan viranomaistarkoituksia varten perustettuihin tietojärjestelmiin. Tästä on tarpeen ottaa lakiin nimenomainen säännös.

Hallintovaliokunta ehdottaa, että 7 §:ään lisätään uusi näin kuuluva 5 momentti:

"Tässä pykälässä tarkoitettulla vartijalla ei ole käyttöoikeutta henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 2 luvussa tarkoitettuihin poliisin tietojärjestelmiin eikä muihinkaan viranomaistarkoituksia varten perustettuihin rekistereihin tai tietojärjestelmiin. (Uusi 5 mom.)"

3.—15. lakiehdotus

Valiokunta ehdottaa 3.—15. lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomina.

16. lakiehdotus (Uusi)

Turvallisuusselvityslaki (726/2014)

21 §. *Suppean henkilöturvallisuusselvityksen piiriin kuuluvat tehtävät.* Valiokunta ehdottaa 1. lakiehdotuksen 108 §:ään ehdotettujen muu-

tosten vuoksi johdonmukaisuussyistä hallituksen esitykseen sisällyttömän vuoden 2015 alusta voimaan tulleen uuden turvallisuusselvityslain (726/2014) 21 §:n 2 momentin 4 kohtaa muutettavaksi seuraavasti:

"4) on hakenut panostajan pätevyyskirjaa taikka hakeutunut yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa (/) tarkoitetun vastaavan hoitajan, voimankäyttökouluttajan, asekouluttajan, vartijan, järjestyksenvalvojakouluttajan tai järjestyksenvalvojan koulutukseen tai turvasuojaajan tehtäviin valmentavaan koulutukseen."

Säättämisjärjestys

Hallintovaliokunta on ottanut asianmukaisesti huomioon perustuslakivaliokunnan 1. lakiehdotuksen 8 §:n 2 momentista ja 33 §:n 2 momentista sekä 42 §:n 1 momentista tekemät valtiosääntöoikeudelliset huomautukset. Näin ollen lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta ehdottaa,

että 3.—15. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina,

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että hyväksytään uusi 16. lakiehdotus (Valiokunnan uusi lakiehdotus).

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

yksityisistä turvallisuuspalveluista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

(Kuten HE)

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

(1—14 kohta kuten HE)

15) hyväksymistä edellyttävällä turvasuojastehtävällä sähköisten ja mekaanisten lukitusjärjestelmien, murtohälytysjärjestelmien ja kulunvalvontajärjestelmien asentamista, korjaamista tai muuttamista niihin kuuluvaa kaapelointityötä lukuun ottamatta;

(16—21 kohta kuten HE)

2 luku

Vartioimisliiketoiminta

3 ja 4 §

(Kuten HE)

5 §

Suhde viranomaistoimintaan

Vartioimisliiketoiminnassa ei saa ottaa vastaan toimeksiantoa, joka sisältää sitoumuksen ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta. Vartioimisliiketoiminnassa tai vartioimistehtävässä ei saa vaikeuttaa yleisen järjestyksen ja

turvallisuuden ylläpitämistä taikka rikosten ennalta estämistä, paljastamista, selvittämistä tai syyteharkintaan saattamista.

(2 mom. kuten HE)

6 ja 7 §

(Kuten HE)

8 §

Tapahtumailmoitus

(1 mom. kuten HE)

Turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan on säilytettävä tapahtumailmoitukset kahden vuoden ajan niiden laatimispäivän kalenterivuoden päättymisen jälkeen, jonka jälkeen henkilötietoja sisältävät tapahtumailmoitukset on viipymättä ja viimeistään kuukauden kuluessa hävitettävä. Tapahtumailmoitukset on säilytettävä siten järjestettyinä, että kuhunkin toimeksiantoon liittyvät ilmoitukset ovat viivytyksettä esitettävissä. Jos tietojen tallettamisessa käytetään automaattista tietojenkäsittelyä, valvonnassa tarvittavien tietojen on oltava saatavina selväkielisinä.

(3 mom. kuten HE)

9 §

Salassapitovelvollisuus

Turvallisuusalan elinkeinolupaa edellyttävän toiminnan harjoittaja, vastaava hoitaja tai vartija ei saa oikeudettomasti ilmaista eikä käyttää omaksi tai toisen hyödyksi taikka toista vahingoittaakseen, mitä hän vartioimistehtävässään

on saanut tietää toimeksiannon osapuolen tai työnantajansa (*poist.*) salassa *pitämistä tai salassa pidettäväksi säädetyistä* turvallisuusjärjestelyistä, liike- tai ammatillisaisuudesta taikka henkilön yksityiselämän piiriin kuuluvista seikoista.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

10 §

Vartijaksi hyväksyminen

Vartijaksi voidaan hyväksyä se, joka:

(1 kohta kuten HE)

2) on hyväksytysti suorittanut sisäministeriön asetuksella säädetyt vaatimukset täyttävän, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) mukaisen turvallisuusalan tai sitä vastaavan perustutkinnon osan, joka sisältää ainakin vartiointialaan, vartioimisliiketoimintaan, vartijan oikeuksiin ja velvollisuuksiin sekä vartijan tehtäviin liittyvät opetusaiheet sisältävän koulutuksen (*poist.*), taikka ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) mukaisen vartijan tai sitä vastaavan ammatitutkinnon osat, jotka sisältävät edellä mainitut opetusaiheet sisältävän koulutuksen (*vartijan peruskoulutus*) sekä

(3 kohta kuten HE)

(2 ja 3 mom. kuten HE)

Vartijaksi hyväksyminen on voimassa *enintään* viisi vuotta. Se on kuitenkin voimassa *enintään* siihen saakka, kun vartija täyttää 68 vuotta.

11 §

(Kuten HE)

12 §

Väliaikaiseksi vartijaksi hyväksyminen

(1 mom. kuten HE)

Väliaikaiseksi vartijaksi voidaan hyväksyä myös 10 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa säädetyt edellytykset täyttävä henkilö, joka ei ole suorittanut 1 momentissa mainittua väliaikaisen vartijan koulutusta, jos henkilö on siirtynyt *turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan* palveluk-

seen työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitetun liikkeen luovutuksen yhteydessä. Henkilöllä on tällöin oikeus toimia väliaikaisena vartijana vain liikkeen luovutusta koskevan toimeksiannon mukaisissa tehtävissä. Väliaikaiseksi vartijaksi tämän momentin nojalla hyväksytyllä ei vartioimistehtävässä ole jäljempänä 15—17 §:ssä säädetyjä oikeuksia.

(3 mom. kuten HE)

13 §

(Kuten HE)

14 §

Vartijakortti

(1 mom. kuten HE)

Vartijan on viipymättä haettava kotikuntansa poliisilaitokselta vartijakortin kaksoiskappaletta, jos;

(1 kohta kuten HE)

2) vartija on suorittanut hyväksytysti 18 §:n 2 momentissa *säädetyin koulutuksen* tai (*poist.*) koira vartijan ohjauksessa 21 §:ssä tarkoitetun tottelevaisuustarkastuksen, eikä kyseisiä tietoja ole merkitty vartijakortille; *tai*

(3 kohta kuten HE:n 4 kohta)

(3 mom. kuten HE)

15—21 §

(Kuten HE)

22 §

Vartijan asun käyttäminen

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Vartijan asua saa käyttää vain vartija vartioimistehtävissä. *Vastaavan hoitajan päätöksellä voi turvallisuusalan elinkeinoluvan palveluksessa oleva vartijaksi hyväksytty kuitenkin käyttää vartijan asua myös muulloin turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijaa edustettaessa ja muu henkilö teatteri- tai muissa vastaavissa esityksissä.* Vartijan asusta tulee huolehtia siten, etteivät siihen kuuluvat asusteet joudu asiattomien haltuun.

23 §
(Kuten HE)

3 luku

Järjestyksenvalvojatoiminta

24 ja 25 §
(Kuten HE)

26 §

Järjestyksenvalvojan asettaminen

Järjestyksenvalvoja voi asettaa:

1) yleisen kokouksen ja yleisötilaisuuden järjestäjä kokoontumislaissa (530/1999) tarkoitettuun yleiseen kokoukseen tai yleisötilaisuuteen;

2) yksityistilaisuuden järjestäjä yksityistilaisuuteen;

3) leirintäalueen pitäjä ulkoilulaissa (606/1973) tarkoitettulle leirintäalueelle;

4) aluksen päällikkö merilain (674/1994) 15 luvussa tarkoitettulle matkustajien kuljettamista suorittavalle alukselle;

5) majoitus- ja ravitsemistoiminnan harjoittaja majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa (308/2006) tarkoitettuun majoitus- ja ravitsemisliikkeeseen; sekä

6) yliopisto ja ammattikorkeakoulu yliopistolaissa (558/2009) tarkoitettuna yliopiston ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014) tarkoitettuna ammattikorkeakoulun toimipaikkaan.

(2—4 mom. kuten HE)

27 §
(Kuten HE)

28 §

Järjestyksenvalvojan asettaminen poliisiin tai rajavartiolaitoksen avuksi

Jos järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen ei muulla tavalla ole tarkoituksenmukaista sekä järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sitä perustellusta syystä edellyttää, alueen tai paikan tai kulkuneuvon lähtöpaikan poliisi-

laitos voi lisäksi (*poist.*) antaa luvan asettaa järjestyksenvalvoja poliisiin tai rajavartiolaitoksen avuksi

1) terveyden- tai sosiaalihuollon toimipisteeseen koulukoteja tai lastensuojelulaitoksia lukuun ottamatta terveyden- tai sosiaalihuollon toimipisteen haltijan hakemuksesta,

2) kansaneläkelaitoksen toimipisteeseen kansaneläkelaitoksen hakemuksesta,

3) työ- ja elinkeinotoimistoon työ- ja elinkeinotoimiston hakemuksesta,

4) kauppakeskukseen kauppakeskuksen haltijan hakemuksesta,

5) liikenneasemalle liikenneaseman haltijan hakemuksesta,

6) satamaan sataman haltijan hakemuksesta,

7) lentopaikkaan lentopaikan haltijan hakemuksesta tai

8) joukkoliikenteen kulkuneuvon kulkuneuvon haltijan hakemuksesta.

(2—4 mom. kuten HE)

29—32 §
(Kuten HE)

33 §

Tapahtumailmoitus

(1 mom. kuten HE)

Turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan, muun järjestyksenvalvoja välittävän, järjestyksenvalvojapalveluja toimittavan sekä järjestyksenvalvojan työnantajan on säilytettävä tapahtumailmoitukset kahden vuoden ajan niiden laatimispäivän kalenterivuoden päättymisen jälkeen, jonka jälkeen henkilötietoja sisältävät tapahtumailmoitukset on viipymättä ja viimeistään kuukauden kuluessa hävitettävä. Tapahtumailmoitukset on säilytettävä siten järjestettyinä, että kuhunkin toimeksiantoon liittyvät ilmoitukset ovat viivytyksettä esitettävissä. Jos tietojen tallettamisessa käytetään automaattista tietojenkäsittelyä, valvonnassa tarvittavien tietojen on oltava saatavina selväkielisinä.

Toimeksiantajalla ja 84 §:n 2 momentissa tarkoitettulla valvontaviranomaisella on oikeus saada jäljennös tapahtumailmoituksesta. Jos järjes-

tyksenvalvoja vapauttaa kiinni ottamansa henkilön 45 §:n 2 momentin mukaisesti, tapahtumailmoitus on viipymättä toimitettava rikoksen tapahtumapaikan poliisilaitokselle.

34 §

Salassapitovelvollisuus

Turvallisuusalan elinkeinolupaa edellyttävän toiminnan harjoittaja, vastaava hoitaja tai järjestyksenvalvoja ei saa oikeudettomasti ilmaista eikä käyttää omaksi tai toisen hyödyksi taikka toista vahingoittaakseen, mitä hän järjestyksenvalvontatehtävässään on saanut tietää toimeksannon osapuolen, työnantajansa, toimialueensa haltijan tai tilaisuuden järjestäjän salassa pitämistä tai salassa pidettäviksi säädetyistä turvallisuusjärjestelyistä, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityiselämän piiriin kuuluvista seikoista.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

35—41 §
(Kuten HE)

42 §

Henkilön poistaminen ja kiinniottaminen

Järjestyksenvalvojalla on oikeus poistaa toimialueeltaan henkilö, joka:

(1—3 kohta kuten HE)

4) oleskelee alueen yleisöltä suljetussa osassa ilmeisen oikeudettomasti.

(2 mom. kuten HE)

43 ja 44 §
(Kuten HE)

45 §

Rikoksesta epäillyn kiinniottaminen

(1 mom. kuten HE)

Kiinni otettu on viipymättä luovutettava poliisille. Jos poliisille luovuttaminen ei kohtuullisessa ajassa ole mahdollista, järjestyksenvalvo-

ja voi kuitenkin poliisimiehen ja kiinniotetun suostumuksella jättää kiinniotetun luovuttamatta poliisille ja vapauttaa tämän viipymättä, jos rikoksesta voi seurata vain sakkoa ja jos kiinniotetun henkilöllisyys on tunnettu tai kiinniotettu suostuu esittämään järjestyksenvalvojalle henkilöllisyytensä selvittämiseksi tarpeelliset tiedot.

46—52 §
(Kuten HE)

4 luku

Voimankäyttö-, ase- ja järjestyksenvalvoja-kouluttajat

53 §
(Kuten HE)

54 §

Voimankäyttökouluttajaksi hyväksyminen

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Poliisihallitus voi hakemuksesta uudistaa enintään viideksi vuodeksi hyväksymisen, jos hakija edelleen täyttää 1 momentin 1 ja 3 kohdassa säädetyt edellytykset ja on hyväksytysti suorittanut aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden hyväksymisen hakemista kertauskoulutuksen. Voimankäyttökouluttaja voi hakea hyväksymisensä uudistamista vielä kuuden kuukauden kuluessa aikaisemman hyväksymisen päättymisestä.

55 §
(Kuten HE)

56 §

Asekouluttajaksi hyväksyminen

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Poliisihallitus voi hakemuksesta uudistaa enintään viideksi vuodeksi hyväksymisen, jos hakija edelleen täyttää 1 momentin 1 ja 4 kohdassa säädetyt edellytykset ja on hyväksytysti suorittanut kertauskoulutuksen aikaisintaan kuu-

si kuukautta ennen uuden hyväksymisen hakemista. Asekouluttaja voi hakea hyväksymisensä uudistamista vielä kuuden kuukauden kuluessa aikaisemman hyväksymisen päättymisestä.

57 §
(Kuten HE)

58 §

Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen

Poliisihallitus voi hakemuksesta hyväksyä järjestyksenvalvojakouluttajaksi hakijan, joka:

(1 ja 2 kohta kuten HE)

3) on (*poist.*) hyväksytysti suorittanut järjestyksenvalvojakouluttajan peruskurssin *vähemmän kuin kuusi kuukautta ennen hyväksymisen hakemista*; sekä

(4 kohta kuten HE)

(2 mom. kuten HE)

Poliisihallitus voi hakemuksesta uudistaa enintään viideksi vuodeksi hyväksymisen, jos hakija edelleen täyttää *1 momentin 1 ja 4 kohdassa* säädetyt edellytykset ja on hyväksytysti suorittanut aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden hyväksymisen hakemista kertauskoulutuksen. Järjestyksenvalvojakouluttaja voi hakea hyväksymisensä uusimista vielä kuuden kuukauden kuluttua aikaisemman hyväksymisen päättymisestä.

59 §
(Kuten HE)

5 luku

Turvasuojaustoiminta

60—66 §
(Kuten HE)

67 §

Salassapitovelvollisuus

Turvasuojaustoiminnan harjoittaja, turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan vastaava hoi-

taja tai turvasuojaaja ei saa oikeudettomasti ilmaista eikä käyttää omaksi tai toisen hyödyksi taikka toista vahingoittaakseen, mitä hän turvasuojaustehtävässään on saanut tietää toimeksiannon osapuolen tai työnantajansa salassa *pitämistä tai salassa pidettäväksi säädetyistä* turvallisuusjärjestelyistä, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka *yksityiselämän piiriin* kuuluvista seikoista.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

6 luku

Turvallisuusalan elinkeinolupa

68—71 §
(Kuten HE)

72 §

Muutosilmoitus

Turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan on ilmoitettava kirjallisesti (*muutosilmoitus*) Poliisihallitukselle:

(1 ja 2 kohta kuten HE)

3) liikkeen harjoittamisen lopettamisesta tai keskeyttämisestä yhtä kuukautta pitemmäksi ajaksi; ja

4) yhtä kuukautta pitemmäksi ajaksi keskeytetyn toiminnan jatkamisesta. (*Uusi 4 kohta*)

(2 mom. kuten HE)

73—75 §
(Kuten HE)

76 §

Vastaavan hoitajan toimivalta

Vastaavan hoitajan tehtävänä on päättää:

1) *voimankäyttövälineiden* kantamisesta varvioimistehtävissä toimeksiannoittain tai tehtäväkokonaisuuksittain;

(2 ja 3 kohta kuten HE)

4) *vartijan asun käyttämisestä muulloin kuin vartioimistehtävissä*; ja (*uusi 4 kohta*)

5) voimankäyttövälineiden kantamisesta järjestyksenvalvojatehtävissä toimeksiannoittain tai tehtäväkokonaisuuksittain. (Uusi 5 kohta, HE:n 4 kohta)

77 §

Vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen

(1 mom. kuten HE)

Jos turvallisuusalan elinkeinoluvan haltija tai luvan hakija harjoittaa ainoastaan hyväksymistä edellyttäviä turvasuojaustehtäviä käsittävää turvasuojaustoimintaa ja haltijan tai hakijan palveluksessa työskentelee vakituisesti vähemmän kuin viisi henkilöä, vastaavaksi hoitajaksi voidaan hyväksyä myös edellä 1 momentin 1 ja 3 kohdassa säädetyt vaatimukset täyttävä henkilö, joka on ennen vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen hakemista harjoittanut turvasuojaustoimintaa vähintään kolmen vuoden ajan. (Uusi 2 mom.)

(3 mom. kuten HE:n 2 mom.)

78—82 §
(Kuten HE)

83 §

Muun lainsäädännön soveltaminen

Jos turvallisuusalan elinkeinoluvan haltija ottaa vastaan toimeksiannon ilmoituksissa (864/2014), turvatarkastuksista tuomioistuimissa annetussa laissa (1121/1999), eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004), poliisilaissa (872/2011) tai rajavartiolaitolaissa (578/2005) tarkoitettujen turvatarkastustehtävien tai turvatoimista valtioneuvostossa annetussa laissa (/) tarkoitettujen turvatarkastustehtävien suorittamisesta, ydinenergialaissa (990/1987) tarkoitettujen turvahenkilön tehtävien suorittamisesta taikka poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetussa laissa tarkoitettujen vartioimistehtävien suorittamisesta, turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan ja sen hen-

kilöstön asemaan ja tehtäviin sekä toimivaltuuksiin sovelletaan mainittuja lakeja.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

7 luku

Yksityisten turvallisuuspalveluiden valvonta

84 §
(Kuten HE)

85 §

Tarkastus- ja tietojensaantioikeus

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Poliisihallituksella ja poliisilaitoksilla on oikeus saada vartijalta, järjestyksenvalvojalta, järjestyksenvalvojaksi asettajalta, järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäjältä ja järjestyksenvalvojakouluttajaksi, voimankäyttökouluttajaksi ja asekokouluttajaksi sekä turvasuojaajaksi hyväksytyiltä valvonnassa tarvittavia tietoja vartioimis-, järjestyksenvalvonta- ja turvasuojaustehtävien suorittamisesta ja vartija- ja järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestämisestä sekä muista vastaavista seikoista yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yrityssalaisuuden estämättä.

86—98 §
(Kuten HE)

8 luku

Turvallisuusalan neuvottelukunta

99 ja 100 §
(Kuten HE)

9 luku

Rangaistussäännökset

101—105 §
(Kuten HE)

10 luku

Erinäiset säännökset

106 ja 107 §
(Kuten HE)

108 §

Suppea turvallisuus selvitys

Vastaavan hoitajan, voimankäyttökouluttajan, asekouluttajan, vartijan, järjestyksenvalvojakouluttajan ja järjestyksenvalvojan koulutuksen järjestäjällä ja turvasuojaajan tehtäviin valmentavan koulutuksen järjestäjällä on oikeus pyytää koulutukseen oppilaaksi tai opettajaksi hakeutuvasta turvallisuus selvityslaisissa (726/2014) tarkoitettu suppea turvallisuus selvitys.

109 §
(Kuten HE)

110 §

Muutoksenhaku

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Poliisihallituksella on valitusoikeus hallinto-oikeuden päätöksestä. (Uusi 3 mom.)

111 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

(1 kohta kuten HE)

2) muutosilmoitusten, toimeksiantosopimusten, tapahtumailmoitusten, henkilöstötiedostojen, työvuorotiedostojen, toimintaohjeiden sekä vuosi-ilmoitusten (poist.) sisällöstä; sekä

(3 kohta kuten HE)

(2 mom. kuten HE)

Poliisihallitus vahvistaa tässä laissa tarkoitetuissa menettelyissä käytettävien lomakkeiden sekä vartijakortin, järjestyksenvalvojakortin ja turvasuojaajakortin kaavan sekä järjestyksenvalvojakoulutuksessa käytettävän koulutusaineiston. Poliisiammattikorkeakoulu vahvistaa (poist.) vartioimis- ja järjestyksenvalvojatehtävissä käytettävän koiran tottelevaisuustarkastuksen vaatimukset.

112 §
(Kuten HE)

11 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

113 §
(Kuten HE)

114 §

Turvallisuusalan elinkeinolupaa koskevat siirtymäsäännökset

(1 mom. kuten HE)

Edellä 1 momentissa tarkoitettun vartioimisliikkeen vastaavaksi hoitajaksi ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytty henkilö voi jatkaa 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan vastaavana hoitajana ilman eri ilmoitusta. Vastaavan hoitajan ei tällöin ole tehtävässä jatkaakseen suoritettava 77 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua koulutusta.

(3—5 mom. kuten HE)

115 §
(Kuten HE)

2.

Laki

poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006) 1 luvun 2 §:n 8 kohta ja 18 luvun 2 §, sellaisina kuin niistä on 1 luvun 2 §:n 8 kohta laissa 807/2011, sekä lisätään 1 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 807/2011, uusi 9 kohta sekä 1 lukuun uusi 5—7 § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 ja 5 §
(Kuten HE)

6 §

Turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan palveluksessa olevan määrääminen vartijan tehtävään

Poliisilaitos voi 5 §:ssä tarkoitetun sopimuksen mukaisesti määrätä turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan palveluksessa olevan hoitamaan tilapäisesti tässä laissa tarkoitettua vartijan tehtävää säilytystilassa, jos tehtävän hoitaminen muulla tavalla ei ole säilytystilan sijainnin tai säilytettävien suuren määrän vuoksi tarkoituksenmukaista. *Turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan palveluksessa olevaa voidaan käyttää vartijan tehtävässä vain niin kauan kuin se on vartiointitehtävien asianmukaisen hoitamisen vuoksi välttämätöntä.*

(2 mom. kuten HE)

Vartijan tehtävään voidaan määrätä vain henkilö,

1) jonka hyväksyminen yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa tarkoitetuksi vartijaksi (*poist.*) on (*poist.*) voimassa,

2) joka on suorittanut hyväksytysti tehtävän edellyttämän koulutuksen (*säilytystilojen erityiskoulutus*),

3) jolla on turvallisuusselvityslain (726/2014) 48 §:ssä tarkoitetun turvallisuusrekisterin mukaan voimassa oleva turvallisuusselvitys tai turvallisuusselvitystodistus, ja (uusi 3 kohta)

4) jota voidaan muutoinkin pitää tehtävään sopivana.

(4 mom. kuten HE)

7 §

Turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan palveluksessa olevan vartijan asema

(1—4 mom. kuten HE)

Tässä pykälässä tarkoitettulla vartijalla ei ole käyttöoikeutta henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 2 luvussa tarkoitettuihin poliisin tietojärjestelmiin eikä muihinkaan viranomaistarkoituksia varten perustettuihin rekistereihin tai tietojärjestelmiin. (Uusi 5 mom.)

18 luku

Erinäiset säännökset

2 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

16. (Uusi)

Laki

turvallisuusselvityslain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan turvallisuusselvityslain (726/2014) 21§:n 2 momentin 4 kohta seuraavasti:

21 §

*Suppean henkilöturvallisuusselvityksen piiriin
kuuluvat tehtävät*

ta annetussa laissa (/) tarkoitetun vastaavan
hoitajan, voimankäyttökouluttajan, *asekoulutta-
jan, vartijan, järjestyksenvalvojakouluttajan tai
järjestyksenvalvojan koulutukseen tai turvasuo-
jaajan tehtäviin valmentavaan koulutukseen.*

Suppea turvallisuusselvitys voidaan laatia
myös henkilöstä, joka:

4) on hakenut panostajan pätevyyskirjaa taik-
ka hakeutunut yksityisistä turvallisuuspalveluis-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 6 päivänä maaliskuuta 2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Pirkko Mattila /ps
vpj. Mika Kari /sd
jäsen. Satu Haapanen /vihr
Anne Holmlund /kok
Reijo Hongisto /ps
Elsi Katainen /kesk

Timo V. Korhonen /kesk
Antti Lindtman /sd
Tapani Mäkinen /kok
Ulla-Maj Wideroos /r
vjäs. Ari Jalonen /ps
Mikael Palola /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.